

**Uchwała Nr/25
Rady Miejskiej w Pasłęku
z dnia 2025 r.**

w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1.

1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok.
2. Program, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Burmistrzowi Pasłęka.

§ 3.

Traci moc uchwała Nr XIII/109/24 Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 19 grudnia 2024 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2025 rok.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r. i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Pasłęku oraz publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Pasłęku.

Uzasadnienie

do uchwały Nr Rady Miejskiej w Pasłęku z dnia 2025 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań własnych gminy, wynikających z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.). Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok określa kierunki oraz strategię działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii z uwzględnieniem celów operacyjnych zawartych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

Zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok są finansowane ze środków pozyskanych z opłat przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300ml, tzw. „małpki”.

Program stanowi kontynuację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowanych w 2025 roku.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok

1. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2026 rok zwany w dalszej treści także „Gminnym Programem” lub „Programem” określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.).

Zgodnie z treścią ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności poprzez: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną; ograniczenie dostępności alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Na zadaniach tych należy skupić szczególną uwagę, dlatego że problemy związane z alkoholem należą do tej grupy problemów społecznych, które przybierają bardzo duże rozmiary i powodują szkody zarówno ekonomiczne, jak i społeczne. W związku z powyższym, celem działań podejmowanych przez gminę jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka, ponieważ na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy mieszkaniec gminy, niezależnie od tego czy pije alkohol, czy nie.

Gminny Program zawiera również zadania własne gminy w obszarze profilaktyki narkomanii. Narkomania to obok nadużywania alkoholu drugi problem, na którym należy skupić szczególną uwagę, ponieważ powszechność narkotyków wcześniej była problemem dużych miast, dzisiaj są one obecne w miasteczkach, a nawet na wsiach.

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii uzależnień, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powierza się Urzędowi Miejskiemu w Pasłęku.

2. DIAGNOZA STANU PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY PASŁĘK

Źródłem informacji dotyczących skali problemów uzależnień na terenie Gminy Pasłęk jest dokument z 2022 roku pt. „Diagnoza problemów uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych na terenie Gminy Pasłęk”, zawierający wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród 140 dorosłych mieszkańców, 854 uczniów szkół podstawowych i średnich, a także 34 pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Diagnoza miała na celu przedstawienie wyników badań ankietowych, obejmujących podstawowe problemy społeczne związane z: nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków, uzależnieniami behawioralnymi, a także cyberprzemocą.

2.1. Podstawowe problemy wśród dorosłych mieszkańców na terenie gminy Pasłęk:

Problem alkoholowy

- a) Według przeprowadzonej diagnozy 64,29% ankietowanych mieszkańców spożywa alkohol. 5% z nich robi to codziennie, 12,14% sięga po niego kilka razy w tygodniu, 23,57% robi to kilka razy w miesiącu i 23,57% kilka razy w roku. Abstynencję zadeklarowało 35,71% mieszkańców.
- b) Ankietowani najczęściej spożywają piwo (64,44%) i wino (30%). Nieco mniej popularne są: wódka (27,78%), nalewki (8,89%), alkohol własnego wyrobu (6,67%), likiery oraz alkohol spoza legalnego źródła (po 3,33%).
- c) 47,78% wypija jednorazowo 1 – 2 porcje alkoholu (porcja standardowa alkoholu, tzn 10 g czystego, 100% alkoholu, zawarta jest w około 250 ml piwa o mocy 5%, w około 100 ml wina o mocy 12% oraz w około 30 ml wódki o mocy 40%). 26,67% ankietowanych wypija jednorazowo 3 – 4 porcje alkoholu. 12,22% osób wypija jednorazowo 5 - 7 porcji alkoholu. 6,67% respondentów jednorazowo wypija 8 - 10 porcji oraz kolejne 6,67% ankietowanych 11 – 13 i więcej porcji wyrobów alkoholowych.
- d) 48,89% dorosłych mieszkańców uważa, że głównym powodem sięgania przez nich po alkohol jest towarzystwo. 30% wskazuje walory smakowe, 22,22% - chęć lepszej zabawy bądź brak konkretnego powodu. 5,56% - gaszenie pragnienia w upalne dni, toast, relaks wieczorem podczas oglądania filmu dla lepszego snu, a także w ramach integracji z rodziną.
- e) 87,78% ankietowanych dorosłych mieszkańców nigdy nie pracowała w stanie nietrzeźwości, 6,67% badanych określiło, iż zdarzało im się to rzadko, a 4,44% respondentów przyznało się, że bardzo często wykonują obowiązki zawodowe pod wpływem alkoholu.
- f) 87,78% ankietowanych nigdy nie kierowało pod wpływem alkoholu. 7,78% osób przyznało, iż wspomniana sytuacja zdarzyła im się jednorazowo. 2,22% mieszkańców sporadycznie prowadziło pojazd będąc pod wpływem alkoholu, natomiast 2,22% odpowiedziało, że zdarza im się to często. Łącznie 55,71% ankietowanych mieszkańców było świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu. 35,71% odpowiedziało, że miało to miejsce rzadko, 15% - czasami, 2,86% - często, a 2,14% - bardzo często. Dane pokazują, że problem jazdy pod wpływem alkoholu na terenie Gminy Pasłęk występuje.
- g) Ankietowani dorośli mieszkańcy posiadają wiedzę dotyczącą konsekwencji spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. 41,43% badanych osób zadeklarowała, że nigdy nie była świadkiem takich sytuacji, a 18,57% nie umiało odpowiedzieć na to pytanie. Niestety 40% respondentów widziało na terenie swojej miejscowości kobiety w ciąży pijące alkohol.
- h) Według 57% ankietowanych mieszkańców, spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat na terenie Gminy Pasłęk maleje, a w opinii 25,71% jest stałe. 40% respondentów uważa, że wzrasta, a 30,71% nie potrafiło tego określić.

Problem nikotynowy

- a) Analizując problem nikotynizmu wśród ankietowanych, można dostrzec, iż 30% pali papierosy, przy czym 21,43% sięga po nie codziennie, po 3,57% - kilka razy w tygodniu oraz kilka razy w roku. 1,43% osób wskazało, że pali papierosy kilka razy w miesiącu.
- b) Jeśli chodzi o ilość wypalonych papierosów to 23,81% opiniodawców deklaruje, iż wypala mniej niż 5 sztuk w ciągu dnia, 33,33% mieszkańców między 15 a 16 sztuk, zaś kolejne 11,90% osób wypala od 16 do 25 papierosów.
- c) Respondenci sięgają po papierosy głównie dla przyjemności oraz w stresie (po 47,62%), rzadziej przy alkoholu (30,95%), ze znudzenia (26,19%), dla towarzystwa (16,67%). 21,43% ankietowanych nigdy nie próbowało rzucić palenia. 9,52% przyznało, że ma zamiar zerwać z nałogiem, 26,19% badanych próbowało raz ale

nieskutecznie, a 42,86% z nich wiele razy próbowało rzucić palenie, ale bezskutecznie.

Problem narkotykowy

- a) 11,43% badanych dorosłych mieszkańców zadeklarowało spożywanie środków psychoaktywnych, w tym 5% osób zażywało te substancje jeden raz, 2,14% - sięga po nie kilka razy w roku, 1,43% - zażywa kilka razy w miesiącu, 1,43% - codziennie lub prawie codziennie, a 0,71% osób wskazało odpowiedzi: „raz w miesiącu” oraz „raz w tygodniu”.
- b) 50% ankietowanych dorosłych mieszkańców sięgało po narkotyki lub dopalacze głównie z ciekawości. 37,50% dla lepszej zabawy i tyle samo z braku konkretnego powodu. 12,5% odpowiedziało, że „do nauki” oraz „żeby się wyciszyć, odprężyć”.
- c) 35% ankietowanych uważa że narkotyki, w obszarze miejsca ich zamieszkania, jest łatwo pozyskać. 57,14% nie ma wiedzy na ten temat. W opinii 3,57% są one całkowicie niedostępne, a według 4,29% osób są one trudno dostępne.
- d) 73,57% ankietowanych nie wie, jaka jest możliwość pozyskania dopalaczy. 4,29% uważa, że są one trudno dostępne na terenie Gminy Pasłęk, zdaniem 4,29% respondentów są całkowicie niedostępne. 17,86% uważa, że na terenie ich miejscowości dopalacze łatwo pozyskać.

Problem cyberprzemocy

- a) Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że 96,43% dorosłych mieszkańców posiada wiedzę na temat pojęcia cyberprzemocy.
- b) 22,14% ankietowanych doświadczało kiedykolwiek cyberprzemocy. 62,50% z nich doznało przemocy w postaci wulgaryzmów stosowanych względem siebie w Internecie i tyle samo doznało ośmieszania. 53,13% - doznało poniżania, 34,38% - zastraszania, 21,88% - włamania/kradzieży kont, a także 3,13% - podszywania się pod inną osobę.

Problem uzależnień behawioralnych

- a) Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że 92,86% ankietowanych spędza czas na korzystaniu z komputera i Internetu codziennie. 5,71% - kilka razy w tygodniu a 1,43% - do kilku razy w roku.
- b) 24,29% dorosłych mieszkańców przegląda Internet lub korzysta z komputera poza pracą w ciągu dnia do 1 godziny, 48,57% - od 1 do 3 godzin, 15% - od 3 do 6 godzin, 7,86% - od 6 do 10 godzin, 1,43% - powyżej 10 godzin. 2,86% badanych osób twierdzi, że nie korzysta codziennie z komputera i Internetu.
- c) 50,71% badanych twierdzi, że nie są osobami uzależnionymi od telefonu komórkowego, 41,43% odpowiedziało, że można powiedzieć, że są uzależnieni od telefonu komórkowego, 5,71% - nie mogliby żyć bez telefonu, 2,14% osób nie korzysta z telefonu komórkowego.
- d) 97,86% ankietowanych osób przyznało, że nigdy nie brało udziału w grach w kasynie. 92,86% nigdy nie brało udziału w grach i zakładach, 98,57% nigdy nie brało udziału w zakładach bukmacherskich poza Internetem, a 95% - nigdy nie grało w gry na automatach z tzw. niskimi wygranymi. 16,43% badanych dorosłych mieszkańców przyznało, że raz lub kilka razy brało udział w loteriach i konkursach SMS-owych. 31,43% respondentów grało w tzw. zdraпки, a 32,14% w gry liczbowe Totalizatora Sportowego.
- e) Na pytanie, jakie ich zdaniem są przyczyny uzależnień od czynności takich jak: Internet, telefon komórkowy, zakupy, gry komputerowe czy też hazard, 67,14% ankietowanych osób odpowiedziało, że jest to nuda, brak alternatywy do spędzenia wolnego czasu. 60% - że jest to „ucieczka” od problemów osobistych, natomiast 58,57% - że samotność.

- f) Ankieterzy sądzą, iż najlepszym działaniem profilaktycznym zapobiegającym uzależnionym behawioralnym jest nauczanie w szkole – edukacja w zakresie uzależnień (62,86%) oraz prowadzenie zajęć z pedagogiem/psychologiem szkolnym na temat uzależnień (52,14%).

2.2. Podstawowe problemy wśród uczniów na terenie gminy Pasłęk:

Problem alkoholowy

- a) Zdaniem 49,53% uczniów, ich rówieśnicy spożywają alkohol. Do spożywania kiedykolwiek alkoholu przyznało się 40,39% chłopców oraz 38,99% dziewczynek (łącznie 145 chłopców i 193 dziewczynek).
- b) Ankieterzy najczęściej sięgali pierwszy raz po alkohol kolejno w wieku: 8-10 lat (4,14% chłopców, 6,74% dziewczynek), 11-12 lat (12,41% chłopców i 10,36% dziewczynek), 13-14 lat (29,66% chłopców i 21,76% dziewczynek), 15-16 lat (33,10% chłopców i 38,86% dziewczynek).
- c) Badani uczniowie, którzy sięgają po alkohol, przeważnie wybierają piwo (88,46%), wódkę (67,16%) oraz szampana (58,58%), a także likiery i nalewki (42,90%) i inne alkohole (12,72%).
- d) 50% uczniów przyznało, że po raz pierwszy sięgali po alkohol ze znajomymi na podwórku, 42,60% w czasie uroczystości rodzinnej, 29,88% w czasie imprezy towarzyskiej, 16,86% na dyskotecę, 5,03% uczniów wskazało inne okoliczności.
- e) 56,80% ankietowanych uczniów przyznało, że została poczęstowana alkoholem. 26,04% kupiło sobie samodzielnie alkohol, 21,30% poprosiło kogoś o zakup alkoholu, 18,34% dostało alkohol od starszych kolegów, a 12,13% podkraść alkohol rodzicom. 6,21% ankietowanych odpowiedziało, że alkohol zdobyło w inny sposób.
- f) 81,66% badanych uczniów przyznało, że ich rodzice wiedzą o spożywaniu przez nich alkoholu. 45,65% uważa, że ich rodzice nie zareagowali na informację o spożywaniu przez nich alkoholu. 35,87% respondentów przyznało, że ich rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, a 6,88% rodziców zdenerwowało się i wyznaczyło karę swoim dzieciom.
- g) 36,30% uczniów uważa, że zdobycie alkoholu w gminie jest łatwe, a 19,32% że trudne. 41,33% uważa, że młodzież z ich okolicy zdobywa alkohol dzięki starszym kolegom, a 24% prosi o zakup obcych ludzi pod sklepem.

Problem nikotynowy

- a) 71,55% uczniów przyznaje, że ich rówieśnicy palą papierosy, a 28,45% badanych twierdzi odwrotnie.
- b) 64,85% chłopców i 62,40% dziewczynek przyznało, że nigdy nie paliło papierosów. Do palenia papierosów kiedykolwiek przyznało się 37,60% chłopców oraz 35,15% dziewczynek (łącznie 135 chłopców i 174 dziewczynek).
- c) Młodzi ankieterzy najczęściej sięgali pierwszy raz po papierosy kolejno w wieku: 8-10 lat (22,22% chłopców, 12,64% dziewczynek), 11-12 lat (16,30% chłopców i 19,54% dziewczynek), 13-14 lat (18,52% chłopców i 29,89% dziewczynek), 15-16 lat (22,96% chłopców i 24,71% dziewczynek), a także w wieku 17 lat i więcej (20% chłopców i 13,22% dziewczynek).
- d) 24,92% uczniów, którzy wskazali, że palą papierosy przyznało, że ich rodzice o tym wiedzą. Kolejne 45,95% respondentów twierdzi, że rodzice nie wiedzą o tym fakcie. Pozostałe 29,13% ankietowanych nie ma wiedzy, czy ich rodzice są świadomi, że ich dziecko pali papierosy.

Problem narkotykowy

- a) Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że 3,98% młodych ankietowanych uczniów zażywało kiedykolwiek narkotyki lub dopalacze (24 dziewczynki i 10 chłopców. Łącznie 34 osoby).

- b) 64,71% uczniów sięgających po substancje psychoaktywne przyznało, że pierwszy raz sięgali po nie ze znajomymi na podwórku, 26,47% pod nieobecność rodziców w domu, 23,53% na dyskotecę, 17,65% podczas imprezy towarzyskiej.
- c) 50% badanych uczniów wskazało, iż najczęściej narkotyki lub dopalacze zażywają wspólnie, w grupie przyjaciół a 26,47% dostaje je od kolegów/koleżanek. 17,65% kupuje od obcej osoby i tyle samo od kogoś znanego ze słyszenia lub od kolegów.
- d) 61,76% młodych ludzi określiło, że powodem sięgania po narkotyki lub dopalacze jest ciekawość, 47,06% że przyjemność/relaksacja, a 32,35% że chęć lepszej zabawy.
- e) 76,47% uczniów, którzy przyznali, że zażywali kiedykolwiek substancje psychoaktywne deklaruje, iż ich rodzice nie wiedzą o tym.
- f) Większość ankietowanej młodzieży nie ma wiedzy na temat dostępności narkotyków (60,54%) i dopalaczy (65,22%) na terenie Gminy Pasłęk.
- g) 84,78% badanych uczniów nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze na terenie Gminy Pasłęk. 7,38% uczniów wskazuje, że substancje psychoaktywne można kupić u konkretnej osoby. 4,92% że na osiedlu, a 2,93% że w szkole i przed szkołą.

Problem cyberprzemocy

- a) Według młodych mieszkańców cyberprzemoc to najczęściej: publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat (67,10%), wysyłanie obraźliwych tekstów za pomocą komunikatorów internetowych (55,74%), agresja elektroniczna (53,51%), czy też naruszanie czyjejś prywatności (47,42%).
- b) 13% badanych uczniów przyznało, że podałyby swoje dane osobowe komuś kogo poznali w Internecie.
- c) Według 57,85% respondentów każdy może stać się osobą doświadczającą cyberprzemocy, ale także: osoba z niską samooceną (39,43%), osoba nieśmiała (33,14%), osoby wyróżniające się wyglądem (29,04%), czy też osoby ciche i spokojne (25,25%).

Problem uzależnień behawioralnych

- a) Badania pokazują, iż 76,46% uczniów nie wie, czym są uzależnienia behawioralne.
- b) Ze zgromadzonego materiału badawczego wynika, iż 26,35% uczniów poświęca każdego dnia na granie w gry komputerowe od 1 do 3 godzin. 13,23% - od 3 do 6 godzin dziennie, 8,43% - powyżej 6 godzin dziennie. 33,61% ankietowanych uczniów nie gra w gry komputerowe.
- c) 31,5% uczniów na korzystanie z komputera/Internetu poświęca każdego dnia od 1 do 3 godzin. 25,88% - od 3 do 6 godzin, 21,9% - powyżej 6 godzin dziennie. 4,22% ankietowanych uczniów nie korzysta z nowych mediów.
- d) 91,93% uczniów, którzy przyznali, iż korzystają z komputera i Internetu najczęściej używa go w domu. 3,18% - używa w szkole, a 2,69% - u znajomych.
- e) 74,69% ankietowanych uczniów nie posiada blokady rodzicielskiej na swoim komputerze.
- f) Dodatkowo 27,75% uczniów przyznało, że zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzonego na korzystaniu z Internetu lub komputera

2.3. Podstawowe problemy według sprzedawców alkoholu na terenie gminy Pasłęk:

- a) Według 19 (z 34 ankietowanych) sprzedawców napojów alkoholowych spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Gminie Pasłęk jest stałe. 14 badanych osób twierdzi, że spożycie alkoholu wzrasta, a 1 ankietowany uważa, że spadło.
- b) Dodatkowo 33 na 34 badanych sprzedawców przyznało, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie nieletniej. 1 osoba przyznała się do takiej sytuacji.

- c) 26 sprzedawców napojów alkoholowych przyznało, że wiele razy kontrolowało dokumenty tożsamości klientów, w celu weryfikacji ich pełnoletniości, natomiast 7 osób robi to za każdym razem, gdy ma wątpliwość.
- d) Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że 6 sprzedawców alkoholu wiele razy sprzedało alkohol osobie nietrzeźwej. 17 osób przyznało, że zrobiło to raz lub kilka razy, a 11 respondentów odpowiedziało, że nie sprzedało alkoholu osobie nietrzeźwej.
- e) 29 badanych sprzedawców napojów alkoholowych nigdy nie miało potrzeby wzywania policji z powodu zakłócania porządku przez osobę pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy. 2 respondentów uważa, że zdarza się to czasami, a 3 – że takie sytuacje mają miejsce rzadko.

2.4. Podsumowanie:

Badanie przeprowadzone na terenie Gminy Pasłęk miało na celu zdiagnozowanie oraz określenie głównych problemów występujących wśród społeczności lokalnej. Bezpośrednim rezultatem przeprowadzonej diagnozy jest raport, stanowiący podstawę do zaplanowania oraz zrealizowania przez władze lokalne konkretnych oddziaływań, które będą miały na celu stopniową eliminację zagrożeń i problemów występujących na terenie Gminy Pasłęk.

Wstępne określenie rozmiaru skali zjawiska alkoholizmu, nikotynizmu, narkomanii, cyberprzemocy, uzależnień behawioralnych oraz innych problemów społecznych pozwoli na odpowiednie wprowadzenie działań profilaktycznych. Należy pamiętać, że grupą wysokiego ryzyka są przede wszystkim dzieci i młodzież. Wiele badań naukowych wskazuje na fakt, iż to dom rodzinny jest czynnikiem decydującym o dalszym rozwoju osobowościowym i światopoglądowym nastolatka. Dlatego też należałoby skupić się na nawiązaniu ścisłej relacji pomiędzy środowiskiem szkolnym oraz rodzicami, w celu wspólnego rozwiązywania problemów, z jakimi borykają się młodzi mieszkańcy Gminy Pasłęk.

Komunikaty medialne oraz wpływ rówieśników mogą w wielu przypadkach negatywnie oddziaływać na nieustannie kształtującą się osobowość młodego człowieka, a to z kolei może przejawiać się w ryzykownych zachowaniach nastolatków. Władze lokalne powinny w sposób szczególny zadbać o małoletnich pochodzących ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jest to ważna kwestia, gdyż często problemy z dzieciństwa oraz domu rodzinnego przenoszą się na dorosłe życie.

Ważne jest, aby szkoła również była miejscem, które przyczyni się do budowy systemu wartości młodego człowieka oraz ostrzeże i poinformuje go o konsekwencjach wynikających z podejmowania ryzykownych działań. Ze szczególną uwagą, powinno się traktować dzieci, których rodzice nie potrafią poradzić sobie z własnymi uzależnieniami.

Powyższe wnioski opisujące tendencję w dynamice zagrożeń lokalnych, wskazują na umiarkowany stopień występowania danych problemów społecznych na terenie Gminy Pasłęk. Pomimo to, należy podjąć wszelkie działania, które nie dopuszczają do pogłębiania się zjawisk marginalizacji, wykluczenia oraz patologii społecznych.

Badania oraz analiza problemów społecznych w Gminie Pasłęk, wskazała różne obszary społeczne, które wymagają szczególnych interwencji. Raport wykazał wiele pozytywnych zjawisk, jakie mają miejsce wśród lokalnej społeczności. Przeprowadzona diagnoza wskazuje odpowiedni kierunek zmian, jakie powinny dokonać się na terenie Gminy Pasłęk.

Biorąc pod uwagę powyższą charakterystykę problemów występujących na terenie Gminy Pasłęk, ważne jest położenie szczególnego akcentu na działalność profilaktyczną wśród dzieci i młodzieży. Weryfikowanie ryzykownych przekonań oraz trening konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem i problemami przyczynią się do zmniejszenia ryzyka sięgania po alkohol i narkotyki przez osoby niepełnoletnie.

Nie bez znaczenia jest także niesienie pomocy osobom zmagającym się z trudami leczenia i pozostawania w stanie trzeźwości oraz wspieranie członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu, dopalaczy i narkotyków.

Dzięki skoordynowanym, spójnym działaniom podmiotów zaangażowanych w realizację Programu, a także społeczności lokalnej, możliwa jest skuteczna profilaktyka i próba rozwiązywania problemów uzależnień na terenie naszej gminy.

3. ADRESACI PROGRAMU

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu, środków psychoaktywnych czy uzależnieniami behawioralnymi dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Pasłęk, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemami uzależnień oraz jego konsekwencjami, a także wszyscy zainteresowani tą problematyką, w szczególności następujące grupy osób:

- dzieci i młodzież szkolna,
- osoby dorosłe,
- osoby uzależnione i współuzależnione,
- rodziny z problemami uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- pracownicy podmiotów działających na terenie Gminy Pasłęk, m. in. pedagodzy, nauczyciele, psychologowie, pracownicy socjalni, terapeuci, asystenci rodziny, którzy zajmują się zawodowo profilaktyką, pracują z rodziną oraz dziećmi i młodzieżą, jak również osobami narażonymi na uzależnienie.

4. PODSTAWOWE CELE I ZADANIA PROGRAMU

Cel 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i osób zagrożonych uzależnieniem

Działania:

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
- Prowadzenie „punktu konsultacyjnego” dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- Finansowanie szkoleń w celu podniesienia poziomu kompetencji zawodowych i organizacyjnych dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz osób zaangażowanych w realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, w tym przedstawicieli środowisk pracujących na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii i udzielania pomocy osobom uzależnionym.
- Działalność środowisk samopomocowych dla osób uzależnionych.
- Opłacenie kosztów powołania biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wydanie opinii.
- Uzupełnienie wyposażenia punktu konsultacyjnego w materiały informacyjne i literaturę dotyczącą problemów uzależnień.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywujące;
- liczba osób, w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień;
- liczba wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego;
- liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia;
- liczba osób uzależnionych objętych wsparciem;
- liczba osób współuzależnionych objętych wsparciem;
- liczba szkoleń;

- liczba uczestników szkoleń;
- liczba badań/opinii;
- liczba ulotek, folderów, plakatów.

Cel 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Działania:

- Wspieranie i finansowanie pomocy psychospołecznej i prawnej dla ofiar przemocy domowej.
- Działalność grup diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego w realizacji procedur „Niebieskie Karty” w rodzinach z problemem alkoholowym i przemocy domowej.
- Organizowanie i finansowanie szkoleń dla pracowników policji i pracowników socjalnych w zakresie prowadzenia interwencji domowych w sytuacjach przemocy domowej oraz stosowania Niebieskiej Karty.
- Współpraca przy tworzeniu systemu pomocy składającego się z poszczególnych ogniw: policji, ośrodka pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia oraz innych osób zajmujących się wychowaniem i opieką nad dziećmi.
- Prowadzenie i finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego w formie świetlic środowiskowych z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.
- Finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego w formie świetlic środowiskowych.
- Finansowanie prowadzenia zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień.
- Dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia;
- liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych;
- liczba szkoleń/kursów specjalistycznych;
- liczba uczestników szkoleń;
- liczba placówek wsparcia dziennego w formie świetlic środowiskowych z programem socjoterapeutycznym;
- liczba dzieci uczęszczających na zajęcia do placówek wsparcia dziennego;
- liczba pracowników merytorycznych pracujących na rzecz rodzin z problemem uzależnień.

Cel 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Działania:

- Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych, spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu uzależnień od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i uzależnień behawioralnych.

- Finansowanie szkoleń dla wychowawców, nauczycieli, pedagogów w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
- Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, w tym finansowanie szkoleń, konferencji i innych.
- Dofinansowywanie imprez promujących zdrowy styl życia bez uzależnień.
- Nauka spędzania czasu wolnego w sposób konstruktywny. Rozwijanie zainteresowań u dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć o charakterze sportowym oraz angażowanie dzieci i młodzieży w alternatywne formy spędzania czasu wolnego, w tym działalność sportowo-rekreacyjną.
- Dofinansowywanie wypoczynku letniego, zimowego, wycieczek, obozów wypoczynkowo-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży.
- Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, np. ulotek, broszur, poradników, książek, plakatów i innych materiałów o tematyce uzależnień, w tym materiałów dotyczących przemocy w rodzinie.
- Edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymywaniu abstynencji od alkoholu i narkotyków oraz w zakresie innych uzależnień.
- Udział w ogólnospołecznych kampaniach promujących zdrowy styl życia.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba zrealizowanych programów, warsztatów i spektakli profilaktycznych;
- liczba uczestników programów, warsztatów i spektakli profilaktycznych;
- liczba szkoleń;
- liczba uczestników szkoleń;
- liczba działań promujących aktywne formy spędzania wolnego czasu oraz zdrowy styl życia;
- liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia;
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach o charakterze sportowym i rekreacyjnym;
- liczba kampanii profilaktycznych;
- liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.

Cel 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii

Działania:

- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i związkami wyznaniowymi w formie dofinansowywania działań dotyczących m. in.:
 - promocji zdrowia,
 - propagowania trzeźwych obyczajów,
 - rozwijania zainteresowań u dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć o charakterze sportowym.
- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii.
- Wspomaganie grup samopomocowych, organizacji społecznych, sportowych, kościelnych, szkolnych propagujących w swoich programach profilaktykę uzależnień.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba organizacji, instytucji, które realizują zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy;
- liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia;
- liczba dzieci i młodzieży uczestnicząca w pozalekcyjnych zajęciach o charakterze sportowym.

Cel 5. Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych, kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców

Działania:

- Finansowanie szkoleń/działań edukacyjnych dla osób posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia oraz sprawdzenie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Współpraca z Policją i Strażą Miejską w zakresie kontroli kierowców pod względem trzeźwości.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba szkoleń/działań edukacyjnych;
- liczba uczestników szkoleń/działań edukacyjnych;
- liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- liczba przeprowadzonych kontroli kierowców pod względem trzeźwości;
- liczba zatrzymanych kierowców pod wpływem alkoholu.

Cel 6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej oraz pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Działania:

- Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez dofinansowywanie działalności klubu integracji społecznej (KIS).
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób uzależnionych i ich rodzin, z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.
- Współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie udzielania wsparcia finansowego i rzeczowego zgodnie z przepisami o pomocy społecznej.

Wskaźniki monitorujące:

- liczba osób uczestniczących w zajęciach KIS.

5. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

5.1. Zgodnie z art. 11¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) finansowanie realizacji zadań określonych w Programie będzie dokonywane w ramach posiadanych środków budżetu Gminy pochodzących z:

- opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300ml, tzw. „małpki”.

5.2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych Gminy wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niniejszego Programu są ujęte w planie budżetu Gminy Pasłęk na rok

2026 w dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi i rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii.

6. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

6.1. Wydatki na wynagrodzenia, szkolenia, koszty podróży służbowych (delegacje) członków Gminnej Komisji oraz wydatki związane z funkcjonowaniem Gminnej Komisji (meble, sprzęt komputerowy, artykuły papieżnicze, spożywcze, druki itp.) realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.

6.2. Za udział w jednym posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości:

- Przewodniczący Komisji	480 zł brutto
- Zastępcą Przewodniczącego Komisji	330 zł brutto
- Sekretarz Komisji	450 zł brutto
- Członek Komisji	300 zł brutto

6.3. Za udział w jednym posiedzeniu grupy diagnostyczno-pomocowej Zespołu Interdyscyplinarnego przysługuje wynagrodzenie dla członków Komisji oddelegowanych do pracy w grupach diagnostyczno-pomocowych Zespołu Interdyscyplinarnego – w wysokości 200 zł brutto.

Wynagrodzenie wypłacane będzie na podstawie listy obecności i potwierdzenia, przez Przewodniczącą lub Sekretarza Zespołu Interdyscyplinarnego, udziału członka GKRPA w pracach grupy diagnostyczno-pomocowej Zespołu Interdyscyplinarnego. Ww. lista obecności będzie sporządzana i przekazywana po każdym spotkaniu.

6.4. Komisja przeprowadza kontrole przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach i punktach gastronomicznych. Za jednorazowy udział w kontroli członek komisji otrzyma wynagrodzenie tak jak za udział w jednym posiedzeniu Komisji.

6.5. Wynagrodzenie o którym mowa w ust. 6.2. i 6.4. będzie wypłacane po przedłożeniu list obecności stwierdzających udział w posiedzeniach, kontroli.

Przewodniczący Komisji lub Zastępcą Przewodniczącego Komisji lub inny wyznaczony Członek Komisji podpisuje się pod listą obecności potwierdzając tym samym jej zgodność ze stanem faktycznym.

7. NADZÓR I KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Burmistrz Pasłęka sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, podejmuje niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów.